

MAGYAR KURÍR.

Nr. 18.

Indult Bétsből, Pénteken, Augustus' 29-dikén, 1828.

B é t s.

Ő Tsász. Kir. Felsége Ud. Titoknokká lett Méltos. Czillich Károly Úr helyébe a' Státus Tanátshoz Tekint. Gály Péter Ud. Concipista Urat méltóztatott a' Fels. Ud. Magyar Cancelláriától Tisztviselővé kegyelmesen kinevezni.

Minden Magyar szívben, jó Királyához, és édes Hazájához, 's ennek szerződéséhez való buzgó szeretet, egy formán lévén béoltva; — nem lehet ezen szerződések' fenn tartására és eléleglőségére a' Megyékben újobban történt törekedéseket, és intézeteket, nem nagy örömmel szemlélni. — A' Hivatalok szabad választásával való vissza-élés, sokszor már veszedelembé is hozta, a' Nemzetek országlásának Hajóját. Dicséretes tehát minden rendelés, melly a' Tiszti Építő Székek tsendes, díszes, és igaz nemes lelkű tartása eránt hozódik. — Illyen az, a' mi újobban Ns. Ugocsa Vgyében történt, — a' hol valóban nemes indulattal, az ezen alkalmatossággal össze-gyülekezett szegényebb Sorsú Nemessegről is, előre az illendő készületek megtéttettek, minékutánna ezen tzelra, mindnyájok megegyezésével, és köz akarrattal, a' ki-választandó Tisztviselők' fizetések egy Angáriáját, nagy lelkűséggel felajánlották. — Történt e' szerint, hogy a' Nemesség nem lévén kéntelen

magáról gondoskodni, egyes személyekhez nem folyamodott, ez által a' hivatalokra szerfelett való vágyódás' sok törekedéseit el mellőztettek, a' szükséges rend végtére és az illendőség dítséretesen feltartatott. —

Török Ország.

Konstántzinápolyból Aug. 11-kén. Meglátároztván a' Sultán, hogy a' Nagy Vezér haladék nélkül a' táborhoz menjen, helyébe tsak hamar Rajmakánnak (Helytartónak) a' Kiaja-Béget, vagyis az ezelőtti Belső Ministert Ahmed-Cheluzi-Effendit nevezte ki; 's ez a' bévett szokás szerint, a' Sultántól tzebolybör foszlánnal ajándékozott meg Aug. 7-dikén. A' Nagy Vezér kevés napok alatt útnak indul a' Daud-Basa mellett fekvő nagy táborba, a' hova már egynéhány ezer főből álló hadi sereg a' napokban innen kiindult; még nagyobb számú hadak útjokat Drinápoly felé vették. Ezen Seregek számát igen nehéz megtudni, minthogy a' szabados katonák és Azsiából az ide gyülekező seregek napról napra szaporódnak, melly utolsók között nagy számú jól felkészült lovasság is vagon. Eddig még név szerint béírattak Chosrew-Basa Seraskiérnél a' katonák; de minékutánna ez ezerre nevedett a' számok, azt végez-

te a' Basa, hogy többé senki be ne íratassék. — A' sok ágyú és mindenféle hadi szerek szünet nélkül küldetnek innen a' táborba.

Tudtára esett már a' Portának, hogy Ázsiában nem igen jól megy a' had állapotja; és az Orosz seregek nem tsak Anapát, hanem Kars várát is erőszakkal kemény ellentállás után tsakugyan megvették, sőt már Erzerum vára és városa is veszedelemben forog: de mind ezek felől mélyen hallgat, 's úgy látszik, hogy minden figyelmét a' Balkánon túl fekvő hadaira fordítja.

Görög Ország.

A' Görögök Candia szigetében elvesztették Május 29-kén Hadsi Michali nevű derékvezérjüket. Franko Castello vára is a' Törökök kezébe esett. (Lásd M. K. 13 szám) Későbbben megfordult a' szerentse, 's a' Görögök győzedelmeskednek. Luttróból (Kréta-szigetéről) hiteles tudósítások írják Jun. 11-kéről, „A' Törökök Franco Castellot meg vévén, a' várnak egy részét lerontották — 's azzal Rety mos felé haza indultak. A' Görögök az utakat előre elfoglalták, és St. Marine mellett három tsapatra oszolván, az ellenséget ugyan annyi helyen egyszerre megtámadták. A' tsata igen kemény volt, 6 óráig tartott. A' Törökök végre hátrálni kezdtek. A' Basa kivont karddal állott eleikbe, és a' Lovasságnak parantsolta, hogy a' futni kezdő gyalogságnak állja el az útját, 's a' ki meg nem áll, azt vágják le. Maga a' Basa hármat vagdalt össze. Tsakugyan meg is állottak erre a' Törökök, 's vissza fordulván a' tsatázást estig folytatták. Ebben és a' más nap reggel újra kezdett tsatában többet veszített az ellenség 500 embernél, — a' sebesek számát nem tudjuk; 300 lo és öszvér puskaporral és

eleséggel megterhelve a' Görögök kezére került. A' török tábor, mely eleinte 5,000 emberből állott 3 Basa alatt, 800-ra le olvadt. Mustapha Basa levelet írt Caneába (de a' Görögök azt is elfogták), hogy sietve segítséget küldjenek, ő maga 1254 embert veszített; Artilleriája nints. — Az egész szigeten kiülötte magát a' háború; és a' Törökök ma holnap a' várakba lesznek bészorítva.“

A' Grubusai vár vezére Hanne Ur azt írja, hogy Rety mos mellett egy Anglus hajó vissza hajtott egy Török hajót, mely 400 megsebesített Törökkel másuvá valahová akart menni. A' Török hajó vissza tért.

Nagy Britannia.

Az a' tudósítás, hogy a' Clarencei Hertzeg a' maga Fő Admirálsi Tisztségét leletette, bizonyos. Erről az Aug. 15-dikén költ Anglus Kurír ezeket mondja: „Ő Kir. Hertzegsége a' Clarencei Hertzeg, a' mint írtuk, Fő Admirálsi Hivataláról lemondott, 's minthogy ezen lépésének a' Kir. Hertzeg indító okait elő nem adta: a' mi Ujságíró társaink e' felől külföldb külfömbfele vélekedéseiket terjesztették Olvasói Közönségek eleibe, a' szerént, a' mint politikai gondolkozások is különböző. Abban mindazáltal tsaknem mindnyájan megegyeznek, hogy ennek okát az első Ministerben, Hertzeg Wellingtonban kell keresni. Egyik közülök úgy vélekedik, hogy a' Kir. Hertzeg az első Ministernek nagyratartó magaviseletét nem állhatta ki, 's annak politikai intézeteivel nem volt megelegetve. Egy másik úgy gondolkozik, hogy a' Hertzeg a' Fő Admirálisnak leereszkedő nyájas maga viseletét megirigylette, 's a' t. mellyeket tsak azért adunk elő, hogy ezen állítások képtelenségét megmutassuk. — Annak valóságos oka kö-

zönségesen tudva nintsen: hanem meg lehet, hogy az Admirális Fő Kormányozójának egyszersmind Kabinébeli Ministerré kellett volna lenni, a' melly esetben a' Printz Hivatalát meg nem tartotta. Ki fogja a' Kir. Hertzegét Hivatalában felváltani, még eddig nem tudatik.

Gróf A berdeen, mint külső dolgokra ügyelő Státus Titoknok Aug. 15-dikán hivatalosan jelentette, hogy Madéra szigetének kikötőhelyét P unch ált a' Portugalliában most fennálló Kormány-szék általa elzárt állapotba tétetett Kikötőhelynek hirdettette ki. — Ugyantsak az Anglus Kurír ellene mond azon állításnak, melly szerént az Orosz hajós seregnak parantsolatja lett volna, hogy egy Anglus kikötőhelybe se térjen be; hanem annak az a' parantsolatja volt, hogy siessen minél előbb a' közép tengerre Gr. Heyden Adm. hajósseregét felváltani.

B r a z i l i a.

Londonba érkezett legújabb tudósítások szerént, Braziliából Jun. 22-dikéről, Rio de Janeiróban véres tsáták történtek az ott szolgáló külső Országi Regementek és a' fekete seregek között. A' Német és Irlandi sereg azon hékételenkedvén, hogy velek nem úgy bánnak, mint illenek 's meg is várnák, a' Főváros nagy piatzára öszvegyülekezvén, mindenekre kik azon elmentek puszkálni kezdettek. Erre tsaknem minden Braziliai őrizet kiállított 's egynehány ágyúkkal a' lázzadók ellen menvén, azokat sátoraikba vissza kergette; a' hol a' Külföldi sereg, mintegy 60-on elhullván közülök, kénytelen volt magát megadni, mindazáltal olyan feltétel alatt, hogy többé nem szolgáljanak. Más nap a' távolabb táborozó Külföldi sereg is pártot ütött; de azokat a' Tsászár ígérek ál-

tal tsak hamar letsendesítette. Az Idegen Országiak életek ott veszedelemben forog, minthogy a' Feketék ellenek nagyon fenekednek. — A' Buenos Ayresi hadi sereg, egy osztály Braziliai katonaságot elfogott, melly 600 főből állott. Generál Lecor tsak mintegy 30 órányira van Rio Grandtól.

Éjszaki Ámérika.

Washington Generális Jakson szeretné magát Elölülővé elválasztatni. De sokan vannak ellene. Az Ujság írók közül némellyek Jakson Urat ditsérni nem gyözik, mások gyalázzák, azt állítván, hogy nem Elölülőnek való.

New-York Jul. 25-kén. Az új Vám-mutató tábla, v. tariffa nem akar a' népnek tetszeni, itt különösen nálunk nagy lármára adott alkalmatosságot. A' taljába véve igen megtsókkent a' Hajókázás, miolta az új Tariffa behozattott. A' Hajós gazdák ennél fogva a' költséget a' miben lehet kimélni akarják; 's ezen okból a' napszámot lejjebb szálították. A' napszamosok ezen megboszszonkodván öszve beszéltek, hogy az eddig való napi-bénnél (10 Shillingnel; melly mintegy tíz ezüst húszas) alább el ne szegődjenek.

Nyúgot-Indiai szigetek.

Hayti Jun. 10-kén. A' nép Képviselei öszvegyültek. A' gyűlést Generális Boyer a' Röz-Társaság Elölülője nyitotta meg. A' Gyűlés végzéseiről még semmi nints tudva. De az a' híre, hogy a' mi kirekesztő jussokat a' Kereskedésre nézve Frantzia Ország kíván (a' miért Hayti Röz-Társaságnak elesmerte) a' Képviselek Háza nem fogja megengedni. Azt is beszéllik, hogy a' Constitutiót a' Képviselek Háza újabbi visgálat alá akarja venni.

Spanyol Ország.

A' Király és a' Királyné Jul. 29-kén Valladolidot elhagyták, és 31-ikben San Ildefonso ba érkeztek. Az odavaló Palotát 's az udvaron lévő szökőlutakat pompásan ki akarták Ő Felségek fogadására világosítani — de hirtelen egy zápor eső jött, melly az égő lámpáskákat kioltotta, minek előtte a' Király elérkezett volna.

D. Serafin egy tengeri Vámos tiszt elfogattatott 's Madridba vitetik. Eza' Vámos Tiszt ifjú korában Gibráltárban közönséges terch-hordó volt; de élelmes és ravasz ember lévén tudott magának valami kis tökepenzt gyűjteni. Ezzel tiltott kereskedést kezdett — 's nem sokára elborította az egész Vidéket tiltott portékákkal. A' neve esmeretes kezdett lenni. A' Spanyol Udvar ekkor meghívta gazdag fizetéssel Vámos Tisztnek, hogy a' tiltott kereskedést nyomja el a' Tenger partokon. Mellyre ő annyival alkalmasabb volt, mivel az előtt maga is azt üzvéen, minden fogásait jól esmerte hajdani társainak. De attól félvén, hogy régi esmerősei, a' kik sokat tudtak őreá, elárulják, — gyilkolni kezdett, és mind azokat a' kik tanúk lehettek volna ellene egyiket a' másik után megölette. Algesirasban lakott Gibráltár mellett, 's az ott fekvő katonaság Főtisztje fogatta el.

Frantzia Ország.

Páris Aug. 18-kán. Generális Maison Toulonból Aug. 17-kén Telegraph-on jelenti, hogy az első Osztálybeli Seregek mind hajón vannak, és hogy ő maga is, mihelyt egészen fel lesznek a' szállító hajók készúlve, haladék nélkül hajóra ül. — Későbbi (ugyan azon napról) Telegraphi jelentés szerint

a' Hajós sereg reggeli 3 órakor a' vas-matskákat felszedte.

A' Fő Rendek Háza jóvá hagyta mind azon törvényjavallásokat, mellyek a' Követek Házától hozzá felküldettek. — Marquis Levi Ország-nagyja meghalt. A' Belső Minister egy Biztosságot neveztetett ki, melly az Ország utak és Tsatornák javításáról fog tanátskozní.

Az ellen a' Királyi Végzés ellen, melly a' Jésuitákat az Oskoláktól eltiltja, a' Frantzia Országi Püspökök készúlnek a' Királyhoz egy Felírást küldeni. Némelly Ujság levelek már közlenek is holmi töredék darabokat belőle ez alatt a' tzm alatt: A' Frantzia Országi Püspökök Fel-írása a' Királyhoz.

Ezt a' Felírást úgy adja elő a' Gazette de France, mint a' mellyet számos Püspökök küldenek a' Királyhoz, de senkit sem nevez név szerént. A' Moniteur (Aug. 17-ki darabjában) tagadja, hogy a' Püspököknek jussa volna a' Király engedelmé nélkül egybe gyűlni, tanátsot tartani, és közönséges név alatt felírni; a' kinek mi panaszsa van jelentse mindenik személy szerént; az ilyen Felírást nem is fogná a' Király elfogadni. — Egyébaránt 44 Püspöki Megyében már végrehajtatott a' Királyi Végzés. Az Oskolákra egy kilentz tagokból álló Ügyelő Biztosság fog felvígyázni. A' Kilentz tagok közül 6 világi, 5 Egyházi személy; ez utolsókat a' Megyés Püspök nevezi ki. De némelly Megyés Püspökök ezen kinevezést elmulatták. A' Moniteur vélekedése szerént, ez semmi hátra maradást nem okoz, mert a' 6 világi tagok magokban is elégségesek (minthogy 5-nél több nem kívántatik) a' rendes Ulések tartására. Az Oskolákra ügyelő Minister kinevezte a' világi tagokat, és azok elfogják foglalatosságait kezdeni, ha az Egyházi tagok ki nem lesznek is nevezve.

A' Gazette de France, mellynek Szerkesztetőjét a' Királyi Prokurator az Aug. 6-iki darabjáért fogházba kérte tétetni, az első Törvényszéknél a' pert meg nyerte. A' Királyi Prokurator feljebbvitte a' dolgot a' Királyi Tábla (Cour Royale) elébe. A' kárhozatos tziykkely, melly miatt ez az Ujságlevél Aug. 6-kán a' Postán letartóztatódott (mert magában Párisban ekkor is kiadadott; tsak azok vétettek el, mellyek széljel az Országban a' Megyéikbe menendők voltak) éppen nem titok. Így van: „Ha végig nézi az ember a' közelebbi hét hónapot, az 1828-diki Országgyűlésnek czelet a' Resultatumait látja: A' Király Ministerei le tettek, és helyekbe köz-velekedés Ministerei állottak, az az olyanok, kiket az Ujságlevelek (Journalismus) elrontottak. A' gyűlés megnyitó Királyi beszéd, mellyet a' Ministerek tsináltak, olyan törvényeket emleget, mellyek a' Királyi tekintetet semmivé tészik. A' Rendek Felírásában nyomorultnak siralmának neveztetik azon Systema, mellyet 6 esztendők elforgása alatt két Király tartott. Elvádoltatnak a' Király Ministerei, hogy tsaltak és önkényeket követtek; 's elhagyattatnak azoktól, kiknek kötelességek lett volna őket oltalmazni. A' Követek Háza Elölülőjét a' Király választja, — de olyan Candidatusokat szereznek öszve, hogy a' választás a' Király kezéből kiesik. Új törvényt javasol a' Ministerium, a' Követek ezutánni választásáról, és a' Comité-directeur meghatalmazása által eltöröltetik az Ország-ló Széknél a' Választásba való befolyása. A' szabad nyomtatásról szóló törvényből kimarad a' Királyi engedelem, — 's így a' Korona megfosztatik azon egyetlen egy eszköztől is, mellyel magát az Ujság írók ellen a' háborúság idején oltalmazhatja, és a' zabolátlan szabad nyomtatást a' törvény megszenteli.

A' törvények magyarázása elvétetik a' Koronától és a' Rendeknek adatik. A' Fő Rendek Házát eddig a' Király ajándékozta meg; most az Ország jutalmazza a' szerént, a' mint a' Törvényhozó Gyűlésnek ítélni tetszik. A' Királytól olyan végzéseik tsikartattak ki, mellyek az Uralkodó vallás ellen türelmetlenek és azt üldözik. 80 milliom adóval többet kell fizetni, azon Expeditióra, mellyet a' Revolutio javára, 's a' Hadisereg gondolkozásának megrontása által a' Monarchia vég veszedelmére kezdenek. Ezek a' resultatumai az idei Országgyűlésnek. 's a' t.

Elegyes Dolgok.

Az Anglus Kurír írja Londonból Aug. 5-dikán, hogy a' Funchali Püspök, kit a' Don Pedro hívei Madérából eltávoztattak, egy Anglus Brigen Lisbonába megérkezelt. — Gróf Figueira, ki mint Követ küldetett Dom Miguel től Madridba, onnan Lisbonába vissza ment, minthogy annak el nem esmertetett.

Megtudván a' Porta, hogy az Anglusok részéről semmit sem várhat, a' maga dolgainak jobbra fordítására nézve; megújította parantsolatját Ibrahim Basához, hogy Moreát semmi esetre el ne hagyja. — Ugy velekedett a' Diván, hogy Codrington V. Admirális visszahívattatása arra mutat, mintha ellenére tselekedett volna az Udvarának, midőn az Egyiptomi és Török egyesült hajós sereget Navarinnál megtámadta. Azomban éppen ellenkezőről tudósított; t. i. azért hívatatlik vissza, mert számot kérnek tőle, hogy miért nem akadályoztatta meg az ütközet után a' megmaradott egyesült Török hajós seregnek Egyiptomba menetelét, 's hasonlóképpen Tahir Basának is tengeri útját Konstantinápolyba, 's a' t.

Minden későbbi tudósítások abban láttatnak megegyezni, hogy Sumlánál a'

bésántzolt Török tábor 120—140 ezer emberre megy, 's hogy a' Sántzok mint egy 1400, noha jobbára vas ágyúkkal vannak megrakva. E' szerént nem tsuda, hogy az Orosz tábor megtámadólag még a' sántzok ellen semmit se kezdett; hanem magát sántzokkal körül vévén több seregekre vár.

Magyar Ország.

Tornán, Aug. 15-dikén. — Megyénk és Városunk félszázad óta nem látott fényesebb polgári innepet, mint ezen holnap' 12-diken, midőn Méltós. Szilasi és Pilízi Szilassy Jó's ef Septemvir és Zemplényi Administrátor Úr Megyénk' Fő-Ispáni székebe, minden Iktató nélkül, beült. Pest, Nógrád, Gömör, Szepes, Abauj, Borsod, számos Követségek által nevelték örömlük, de egyike sem számosabbal mint Zemplény, mellynek tagjait az Ország' legszébb és esztendejire nézve legifjabb, de lelke' tehetségeire nézve érett korú Vice-Ispánja Mélt. Báró Vay Miklós Ts. Kir. Kamarás mutatta be szeretett Formányzójának, míg a' megszólítást Fő-Notárius Tek. Csabai Dókus László Úr tartotta. Elmúlt Dietánk' Követei közzül jelen voltak Gróf Andrásy György, Consil. Máriásy István, Prónay János, Comáromy István, Palóczy László Urak. A' Gyűlést közönségesen tsudált beszédében Vice Ispánunk Consil. Ragályi Abrahám Úr nyitotta meg, a' hit formuláját pedig a' Mélt. Rozsnyai Püspök olvasta fel. Gyűléseink és estve a' tántz a' Vármege' házában tartattak, az ebédeket és vatsorákat pedig O Nagysága a' Keglevics-ház' kastélyában adta, hol szállva volt. A' szokott pompa' leírása helyett azt közöljük inkább, a' mit a' Kir. Kegylevél hirdete: — A' Mélt. Fő-Ispán legelébb három

esztendeig Curiális Prókátorságában készült szolgálataira; azután tizenötig Nógrádban Fő-Szolgabíró, Fő-Notárius, és surrogált Vice-Ispán vala; 1795 leve Personalisi, 1806 Országbírói, 1810 Nádoni Itéllő-mesterré, 1819 Septemvirre, 1824 Zemplény Várm. Fő-Ispáni Helytartóvá, 's hat Dietáinkon nagy részét vitte a' haza dolgai' seljegyzéseknek. És melly tiszteletessé teszi a' nagy férfíút az a' házi kör, mellyel ötlet magunk közt körülfogva látánk! harmadik hitvese Nagy Váradi Báró Inczédi Kata, igazi képe a' legtisztelietesebb Magyar Aszszonyságnak, 's méltó gyermekei: Jó's ef Helytartói Titolnok; Ferentz, Gömöri Vice-Ispán, és a' még nem szolgáló György; 's leányai Therézia, Özevgy Csoma Zsigmondné, 's Mária Péli Andrásné, 's gyenge korú unokáji, a' patriárcchai Bölts' igaz gyönyörűségei. Tegnap méne el tőlünk, kísérvé szives áldásinkkal, 's azon reményünk mellett, hogy az Octóber' 9-kére kirendelt Tisztválasztás alkalmával ismét meglátjuk.

Sepsi, (Abaujban), Aug. 4-dikén. — Tegnap előtt hala meg itt hirtelen gutatús által Tekint. Lucskai Bánó Imre Úr, több T. N. Várm. Táblabirája; egyike a' legszerentsésebb Orvoslónknak. Neve híres vala a' szomszéd Erdélyben is, 's megszámlíthatatlan azon betegek' sokasága, kiket ez a' nagy tudományú 's igen nemes lelkű ember ingyen, sőt ha szükség volt, a' magáéból segélve, tartva, gyógyított.

H í r a d á s.

Tsak egyedül Anglus származású, 's fajtájú Lovakat akarván tenyészteni, az eddig volt, 's már sok évek óta fenn álló ménesemet egészen el fogom ad-

ni; erre nézve e. f. esztendő Octoberje 1-ső napján Ns. Közép Szólnok Varmegyében Sibón a' magam Kastélyában Kótyavetye fog tartatni, mellyre ezennel minden renden lévő venni kívánókat meghívok. — A' megjelenőknek minden tekintetben leendő illő elfogadásokra gond leszen. — Egyenként Dobra fognak üttetni 58 Anya Kantzák, több ideji Tsikókkal együtt, 1. Hágó ménló a' régi Fajból. Több Tsödör Tsikók és paripák. Sibón Augustus 16-kán 1828.

B. Wesselényi Miklós.

Egy Anglus Úr, úgy tudósíttatván, hogy a' mi napkeleti Magyar nyelvünk a' Töröknek, mellyen jól beszéll, valami távolról rokona volna, elkezdett magyarul tanulni, 's nagy tsudálkozásal hallá, hogy Nyelvünkön igen könnyű mértékes verseket írni, a' mire, állítása szerént, a' Török Nyelv éppen nem alkalmas. Tsak hamar meggyö-

zödvén ezen állításnak tökéletes igaz volta felől; akkor készültek az itt következő Versek számára, mellyekben nagyon gyönyörködött, 's azokat Anglus nyelvre le is fordította.

Minden más élő nyelv közt, mondhatni talám, hogy legkönnyebb magyarul mértékes verseket írni. — A' mi magában még nem Költés (Poézis) A' Magyarok közt, — néha az, a' ki beszéll, köznép; mégis megeskik, hogy — sokszor verset mond, pedig azt sem tudja mi a' vers. — Hány Magyar elmondhatná, mint a' Római Költő: Et quod tentabam dicere versus erat. — Nálam versre megyen minden, bár mondjak akármit. — Ez hát mind tsak Vers, tsupa Vers, és benne poézis — egy sor sints, bele azt a' Költő lelke teremthet; — úgy lesz benne erő, élet. Jól tetszik azomban — mértékekre szedett írásban sok dolog. Im hát: — Itt vagyon egy Költés, melly Rólunk, ezt bizonyítja:

A' minap egy Tüdös azt monda, többek előtt, hogy Nyelvünk legrégibb minden más nyugotiak közt, Melly keleten eredett, a' Babel tornya körül, még A' mikor a' Népség ott egymás ellen, — azért mert Egyik emígy akará, a' másik amígy javasolta A' Babel tetejét 's formáját, — végre kikelvén, Sok de biz így biz amígy jobb lesz közt, annyira mentek, Hogy mint ellenségesek úgy oszlának el onnan A' széles földnek hátára, ki erre ki arra. Így lett a' Magyarok nyelvének kezdete, monda, 'S tudjuk az írás is nyilván ekként bizonyítja. Erre Izé Zsigmond komolyan így szólla; Valóban Mellán borzad az ember azon mikor illyeneket hall! Tudja az Úr? hogy már a' Babel tornya korában A' mi Magyar Nyelvünk díszlett, és hőszavu nyelv volt; Ugy hogy már, tüdös Magyarokból álla fel ott egy Bölts Egyetem, melly a' Nyelv kétes Grammatikáját Vizsgálná. De midön makatson mindenki közülök A' maga gondolatit, 's bevett írásbeli módját Tartá legjobbnak, 's azt bevételni szeretné, Sőt a' szólnak hajtogatásán is vetekedvén;

Állításában valamennyi meg annyi felé ment;
 Úgy neki bősültek, hogy semmire már nem ügyelven,
 Sértegetésekben egymást bőszzontani kezdék.
 Jó hogy még a' C akkor, mint hang jele, nálok
 Esmeretes nem volt, 's nem kívánt indigenának
 Felvétetni tagúl keleten Abétze sorunkba;
 Mert tám véres hartz is támadt volna miatta
 A' ts cs, tz cz szebb 's jobb írása felett; Mind
 A' két Fél végső örökös veszedelmire köztök.)
 A' sok sértegetés gyűlölséggé leve. Végre, Malyre
 Mind egyik feleket gyűjtven pártjára magához,
 Egymást elhagyták 's a' föld hátán elosztottak.
 Hol sok idő jártával nyelvét egyik Arabsá,
 Másik Persává kortsítá, 's durva Törökké:
 Egy szomszéd hebegése Zsidó lett. Egy maradott úgy,
 Mint vala kezdetben, és a' mai tiszta Magyarország
 Így szállott Árpád népére le, Róla mi ránk is.
 Oh bár méltókká tennénk Magyarok ma magunkat.
 A' mi Atyánk Árpádnak igaz maradéki nevére,
 'S a' tsuda gondviselés útján már több ezer ólta
 Megmaradott élő nyelvünket tiszta beszédben
 Fenntartnók! Ne hogy azt tüzesen gyarapítani vélvén,
 Rontásunkra megint bábelt építeni kezdjünk.
 Ekkor felpattant hevesen Tótfalvai, mondván:
 Meghiszem én mind ezt, hogy szóról szóra igaz: de
 Gyenge Charactereket bizonyítja meg a' Magyarokból
 Állott Bábeli bölts Egyetem sok tagjainak, hogy
 Holmi tsekélységen fellohbant indulatokban,
 Legszentebb tiszték 's kötelességekbeli tzélját,
 A' közjót mintegy megvetvén, tsak hiúságból,
 Lábokkal tapodák. A' mellyre Izé Zsiga így szólt:
 A' Tüdös Egyetem keleten, a' régi világban,
 Tsak tsupa Költőköl állott: de az akkori költés
 Még nem egyéb volt, mint — véghangos verseket írni.
 E' pedig a' Cultúrának tsak kezdete. Úgy, mint
 A' hegedű húrok páros pengése, tsak első
 Lépés a' Muzsikán, mellyből nótára kiindúl
 A' muzikus. Nem kell hát szintúgy venni az illyent,
 Mintha ma történnék e' féle tudós Magyarinkon,
 A' mi nem is lehető nálunk, azt jól liki tudván;
 Hogy tsak az egyesség tarthat fenn minket örökre.